

Korunkban az ifjúság — akceleráció, elhúzódo iskoláztatás, pályakorrekciók sorozata stb. miatt — különös korosztályként jelentkezik. Hozzávetőlegesen 15—25 év közé téve ezt a réteget, megállapítható: a társadalmi odafigyelés ellenére is ez a korosztály gyakran magára marad. A nemi érés, a pár- és pályaválasztás, a nagykorúság, az életcél-perspektíva, az önmegvalósítás gondja és számtalan más tényező elmélyíti az amúgy sem könnyű helyzetet és hamar kialakul korunk népbetegsége: a társadalmi beilleszkedési zavar, azaz szaknyelven az inadaptáció...

Az ifjúság — mint korosztály — elhalálozási okaiban első helyet foglal el az önpusztítás, megelőzve a közlekedési baleseteket és a leukémiát. Az öngyilkosságok száma az utolsó években állandó emelkedést mutat.

Az öngyilkosságok és az öngyilkossági kísérletek a válságos helyzetet átélő egyének kétségbeesett figyelmzettetési környezetükhöz. Az öngyilkossági kísérletekről nincs pontos kimutatás, az egészségügyben erre a társadalmi feladatra még nem történt egységes intézkedés. Az utógondozás így napjainkban még nem megoldott. A megelőzés és a már bajbajutottak visszagratulációja a társadalomba az egyetlen járható út, amelyvel csökkenthető ez a szomorú statisztika.

És gyakran nem kellene más, csak megértő, emberi magatartás, és elejét vehetnénk az értelmetlen halálak...

JUTKÁVAL A KERTBEN

Ősz van, igazi vénasszonyok nyara. Délután. A szanatórium fái alatt a falevelek körtáncot járnak egy kis fuvallatra.

Színes levélkavalkádban sétálunk Jutkával, zsebeink vadgesztenyétől duzzadnak. Bent kipakoljuk őket. Jutka szobatársa helyeslően bólogat:

— Ha már én nem tudok kimenni a természetbe, legalább a természet jöjjön be hozzám! — mondja mosolyogva. Ő egy tragikus autóbaleset után — mint egyetlen túlélő — vesztette el a célt...

Jutka? Tizenkilenc éves. Tavaly érettségizett közgazdasági technikumban. Szakképzettsége: képesített könyvelő. Utálja a könyvelést. Mindig is utálta. „Tartozik-követel, értékesítésként leírás, eszközkötési járulékok, iróasztal, akták, számok világa” — kész diliház számára, magánzárkában.

A GYERMEKKOR

Már az oviban szemet, fület, száját fúrt a disztökbé és saját gyártmányú fantáziatáncfigurájára húzta hófehérre mosott luxussapkáját. A papírzacskók megelévedtek keze alatt: zsinag, befőttes gumi, egy darab zsirkréta, s egykettőre apóka lett a lisztzacskóból. Ha valaki felidegesítette, hatalmasra fújta apókáját, elkötötte a nyakát, majd az asztalra csapott: „apóka mérges, szétduzzan — bummm” szöveggel. A szülők ijedtek: Jutka gyanús!

— Á, csak kreatív — nyugtatgatja őket az óvónéni és a közérthetőség kedvéért hozzátette: — Alkotó, konstruktív, az egyik legfantáziadúsabb gyerekek a csoportban!

Az óvónéni szavai sem mentették meg Jutkát a gyermek-ideggondozótól. És bár az egészségügyi intézmény diagnózisa egyértelműen negatív volt, Jutka mégis — féltékeny — visszajáró lett. Ezalatt tapasztalatokat szerzett. Megtudta, hogy vannak olyan gyerekek, akik éjjel bepisílnak vagy bekakálnak, fogukat csikorgatják, lábukat rázzák, egyszóval valóban gyanúsak.

Középkor kisasszony?

Levonta a következtetést: ha rossz fát tesz a tűzre, elég valamelyik módszert alkalmazni és a következmény elmarad, mert hát ő beteg. Másnap irány a jópofa orvos nénihez, aki négy szemkört megfenyít: „Ejnye, Jutka, most melyik szerepedet játszottad el?” Ilyenkor Jutka mesélhetett. Felsorakoztatta bűneit: kilyukasztotta a birsalmabefőtteket, becsengetett a szomszédhoz, összevarrta apa kabátujjait. Később, iskoláskorban: nem figyelt matekórán, beirták és a tinta véletlenül ráömlött a beírásra, elvesztette azt az ocsmány rózsaszín pulóvert és egyéb ehhez hasonlókat.

Az időközben törzsgárdatagga lett orvosnővel mindig megállapodtak a jövőt illetően, de tulajdonképpen Jutka várta ezeket a találkozásokat. Így utólag azt vallja: „Egyetlen ember volt számomra, akivel őszintén, fenntartás nélkül beszélhettem...”

ISKOLÁBAN

Jó eredménnyel zárta az általánost. Művészeti szak-középiskolába vagy humán gimnáziumba szeretett volna menni, ám nem így történt.

Az „amíg az én kenyeremet eszed, én parancsolkolok” — elv alapján „oda mégy, ahol szakmád is lesz; elég baj volt eddig veled, örüljünk annak, ha leérettségizel, majd ha nagykorú leszel, azt csinálsz, amit akarsz, eltartod magad és élhetsz a hobbi-jaidnak, hagyj magamra, dolgom van, ülj a szobádba és olvass; rád fér; amit tudsz, az a tiéd, a tudás hatalom” — hangzott az amúgy bölcs megállapításokat tartalmazó apai utasítás. „Csak semmi agyagozás, piszokkal jár, emeleti lakásban tilos, anyád rengeteget dolgozik rátok” — hallatszott még az utóhang a bezárt ajtók mögül.

És mivel a játszótéri barátkozások vagy haverok ismeretlen, tiltott fogalmak voltak Jutka előtt, maradt a négy fal, a híres zenekarok olykor látító, közvetítő szövegeikkel — szórakozásként.

No meg a kettős könyvvitel, a statisztika, a tervezés. A szakmai tantárgyak, amit szóról szóra be kellett magolni.

Azért voltak programok: vasárnapi séta a Belvárosban, délutáni mozi az öt évvel fiatalabb öccsel az apu által kijelölt moziban. És amit az iskola kötelezően elrendelt, kivéve a diszkót, mert „az felesleges, csak rosszat lehet hallani róla” — apa szerint. „Középkor kisasszony” így hívták Jutkát iskolatársai.

Jutka sikeresen leérettségizett. Másnap nyakába vette a várost, délután négyre lett munkahelye egy ktsz fazekasműhelyében. Igaz, csak szerződéses és behatárolhatatlan minőségű, de azonnal elfoglalható.

Még aznap albérletbe költözött.

Csomagja két reklámszatyorba belefért. Ennyit vihett el. Agyneműt és paplant a házinéni adott. Sajnálatabb.

SZÁRNYBONTOGATÁS

Az első napok nehezen múltak. Hajnali kelés, két műszak, önellátás, pénznélküliség, idegen környezet... A dac fogyni kezdett, apu szigora kibíráhatónak volt...

Jutka felkereste anyját a kozmetikusüzletben. Kutya-futtában beszélhetett, mert anyunál sokan voltak:

„...Miért jöttél ide? Tudod nagyon jól, sosem szerettem. Azt mondom mindenkinek, hogy egyetemi felvételre készülsz, lenni vidéken, légy szives, ehhez tartsd magad. Bocsanat, doktornó drága, azonnal levezem a pakolást, Marikám, kijöhetsz a gőzből. Hagy mutassam be a lányom, vidéken készűl a felvételijére a nagyanyjánál, ott nyugodtabb a környezet, tessék kislányom, itt van két ötszázás, vedd meg magadnak azt a pötyös ruhát, de ruhát vegyél, mindig ez a farmer meg alföldi papucs, jaj, ezek a mai fiatalok, ki érti őket, én nem, pardon, Jolika, azonnal itt vagyok, csak kikisérem a lányom. ... Gyorsan írd ebbe a blokkba a címed, majd megkereslek. Haza ne menj, apád nagyon ideges, nehezen viseli ezt a szégyent. Az egész ház tudja, hogy elköltöztél tőlünk, szerencsére még bent a kutatóban nem tudják, ne hozd kellemetlen helyzetbe édesapádat, tudod nagyon jól, mennyit betegeskedik a szivével. Szervusz, kislányom, vigyázz magadra...”

Egy héttel később:

„Szervusz apu. Ne haragudj, hogy itt vártalak meg. Nem vet észre senki. Fél négy óta itt vagyok, beálltam a kapu mögé. Sejtettem, hogy a könyvtárban vagy, hiszen ma anyu délutános, minék mennél haza. Őcsi meg biztosan lement a nagyhoz... Apu, képzeld el, ma korongoztam, egyedül csinálhattam ezt a korszót, én is égettem ki a kemencében. Nézd apu, ugye tetszik? Neked hoztam...”

Tudod, ha rendesen dolgozom, meghosszabbítják a szerződésemet, határozatlan időre. Lesz alkalmam fazekaskodni és jövőre munka mellett tanulhatok. A ktsz beiskolázza az ügyesebbeket, hátha én is közöttük leszek. Most még csak segéd munkás vagyok, de apu, ez nem számít, mert ott mi egy nagy család vagyunk; keverem, hozom az anyagot, aládolgozom a mesternek és közben a fogásokat ellemem. Szeretem csinálni, és hogy idejöttem dolgozni, nekem ez azt jelenti, hogy sinen vagyok. Tudom, sok a buktató, sokat kell bizonyítanom, de ezt csak így, lépcsőfokokban lehet kezdeni. Te is szeretted a munkádat, csak nálad más volt... Beiratkoztál az egyetemre, történéssz lettél, a diplomáddal együtt megkaptad a lehetőséget.

Tudom, apu, most nekem az ciki, hogy segéd munkás a lányod... De nem akarok én sem az lenni életem végéig, de most ez a járható út. És van perspektíva, apa, van, ha eljössz, ha eljönneél, apu, megláthatnád, mit is csinálok. A mester is így kezdte, hozzánk kevesen érkeznek diplomával.

Apu, szükségem van rátok, rád különösen. Anyura is, meg Őcsire. Apu, visszamennék, ha engednétek. Úgy lenne minden, mint régen... Csak vegyétek észre... hogy felnöttem... És hogy esetleg van olyan dolog is, amiben magamnak kell döntenem...

...A módosításokat nem engedélyezheted? Akkor köszönöm, apu, így nem kérem...”

SZERELEM

A diszkóban ismerkedett meg Zoltánnal. A tanév elején, szeptemberben. Zoltán negyedéves orvostanhallgató. Járt kezdtek. Jutka számára egyre szebb és tökéletesebb lett a világ, már nem érezte magányosnak magát, a nap huszonnégy órájának nem voltak üresjáratái.

Családjával tartotta a kapcsolatot, de nem vágyott haza. A karácsonyt Zoltán szüleinél töltötték. Az ünnepek után Jutka felmondta albérletét és Zoltánéhoz költözött. Zoltán szülei nem emeltek az ellen kifogást. Különben sem ez volt az első eset, hogy a fiuk összeköltözik valakivel...

Az együttélés kezdetben zavartalanak bizonyult. Jutka megismerte a család normáit és azokhoz alkalmazkodott.

Jött a tavasz. Együtt örültek a rügyező fáknak. Majd a vizsgaidőszak. Zoltánnak nehéz szigorlatai következtek. A szülők, aggódó figyelmeztetéssel, ezt többször szóvá tették. Jutka igyekezett minél többet távol lenni, volt úgy, hogy egymás után kétszer nézett meg egy filmet, vagy éjfélig sétált a parkban. Mindez kevés volt.

Egy-egy rosszabb vizsgaeredmény után hallotta a megjegyzéseket: „Szerelmeskedés és tanulás? — Íme az eredmény!”

Az ajtók egyre hangosabban csapódtak, a fürdőszoba kicsinek bizonyult, és az idill már korántsem volt felhőtlen.

Az utolsó szigorlat és a nyári gyakorlat előtt Zoltán kibérelt egy vikendházat a hegyen. „Nem terhellek benneteket, elmegyünk” — közölte szüleinek. Felköltöztek.

Jutka naponta 30 kilométert utazgatott, le a hegyről, föl a hegyre, bevásárolt, mosott, főzött, vasalt,

lótott-futott, közben dolgozott és készült a felvételejére. Mindezt boldogan vállalta. Zoltánért.

Július közepén megjelentek Jutka szülei. Ajánlatot tettek: ha összeházasodnak a fiatalok, megkapják a nagyszülői házat, kint a peremkerületben. Öreg, rogyadozó, komfort nélküli ugyan, de kezdetnek jó. A fiatal szervezet kibírja.

Augusztusban megkezdődött a kőművesmunka. Jutka szakszerűen keverte a maltát, Zoltán élvezte a fizikai munka örömét, hétvégeken pedig a két család előre itta az áldomást.

Csatornázás közben, augusztus közepén ment el Zoltán a kéthetes építőtáborba iskolaorvosnak.

Jutka félt egyedül a hegyen, erre az időpontra visszaköltözött Zoltán szüleihez.

A LEVÉL

Mikor átvette a postától Zoltán anyjához címzett levelét, rosszat sejtett. Gyomra görcsölni kezdett, enyhe szédülés és hányinger fogta el.

„Csak semmi pánik. Mi van abban, ha egy fiú a kéthetes távollét alatt levelet írt az anyjának, az igaz, nekem csak egy üdvözlőlapot küldött, de már csak két nap, és személyesen megpusztilhat”... — nyugtatta magát. A levelet bevitte a nappaliba, szembetűnő helyre.

Aznap délutános volt, későn jött haza. A lakásban sötét volt.

„Mindig olvasni szoktak, búznak előlem, érzem; elég a hisztiből, Judit, ne légy hülye” — csapongtak gondolatai.

Forgolódt az ágyban, nem tudott aludni. Nem bírta tovább. Kiment a konyhába, és a házipatikából kivett két altatót.

LAVINA

Arra ébred, hogy Zoltán anyja az ágyánál ül, kezében feketekávé kavargat. „A mama cukor nélkül issza, akkor ez az enyém” — állapítja meg. Vajon mit akarhat? Még sosem ült ide az ágyamhoz.

— Hány óra van? Teremtőm, elmúlt tíz, pedig ma ágyneműt kell mosnom!

— Hagyd csak, pihenj nyugodtan. Az ágyneműt levitetem majd a patyolatba.

Jutka látja, a mama zavarban van. Eszébe jut a tegnapi bizonyosságot akar:

— Miért nem tetszett menni dolgozni?

— Kivettem egy szabadnapot. Holnap szabad szombat, gondoltam, kell két nap az őszi nagytakarításhoz.

Sóder, sóder, és már tudja, amit tegnap csak érzett:

— Zoltán rólam írt abban a levélben?

— Igen, Jutka.

— Szakítani akar?

— Igen.

— S arra kéri a mamát, hogy a mama közölje ezt velem?

— Igen.

— Ó nem meri?

— Nem akarja.

— És a mama akarja?

— Nekem ez nagyon kellemetlen.

Kimászik az ágyból, öltözni kezd. Minden ruhadarabnak súlya van. Sírás nem jön a szemére, csak hirtelen légüres tér keletkezik mindenütt, amelyben lebeg és ebben a bizonytalan állapotban kell ölm-

ruháit magára húznia. A történések és összefüggéseik megfoghatatlanok, sehol a lényeg.

— Új lány?

— Igen.

— Egyetemista?

— Másodéves közgazdász.

— Szőke?

— Azt nem írja.

— Szép?

— Nem tudom, Jutka.

Keres két reklámszatyrot, csomagol. A polcra egy verseskönyv, a szekrényből néhány gönc, a fürdőszobából a törülköző tűnik ismerősnek. Az ágy alól kikotorja hűsége alföldi papucsát, belelép. Szeretné húzni az időt, de nincs mivel. Készen van. „...ami azt illeti, nem sok mindent gyűjtöttem össze az elmúlt év alatt. Persze élnünk is kellett valamiből. Zoltán ösztöndíja még cigre sem volt elég.”

— Most hová mégy, Jutka?

— Megyek.

— Nem engedlek így el.

— Kénytelen lesz, mama, mert megjön a fia.

— De így nem mehetsz el. Azért maradtam itthon, hogy segítsék.

— Köszönöm, mama.

— A hegyen van a többi holmid. Együtt lehozzuk. Délután keresünk alberletet. Ha nem sikerül, van egy öreg barátóm, egyedül él, szívesen fogad.

— Hazamegyek, mama.

— Hova haza?

— A szüleimhez.

— Jól van, beszélék velük.

— Felesleges. Hazamegyek.

Egyszerre barátságosnak, melegnek tűnik az otthon, amely most kitarja felé oltalmazó karjait. Eszébe jut gyerekkora, a magányos, hosszú délutánok a hintaszékben.

— Haza kell mennem. A szobámba.

Mikor ezt kimondja, feltör a zokogás. Ráborul az ágyra. A mama megsimogatja: „Sírj csak, ez most jót tesz” — és megy feltenni az ebédet.

Közben telefonál. Felhívja Jutka munkahelyét. Kiirat egy nap szabadságot. Felhívja Jutka anyját, közli a tényállást: a fiatalok szakítottak, Jutka szeretne hazamenni. A válasz: „Most egyértelműen nem tudok igennel vagy nemmel felelni, mert ezt meg kell beszélnem a férjemmel...”

Felhívja Jutka apját. A válasz: „Ezt még meg kell gondolni, az értekezlet késő délutánig tart, csak este nyolc után tudok az ügyben érdemlegesen állást foglalni.” Megállapodnak a nyolc órában.

AZ ÉRKEZÉS

A délután gyorsan telik. Eredményesen. Lepakoltak a hegyről, Jutka fegyelmezett, nyugodt, csendes. A mama beszámol telefonátásairól. És hogy valamivel elüssék a nyomasztó perceket, leülnek varrni. Zoltán anyjának kedvenc időtöltése ez, a kilósboltban veti anyagokból olcsón, egészen butikos cuccokat tud varázsolni. Előkerül a Burda, a nagylló, a szabásminta és alakul a húzott parasztszoknya. Két darab, csak a Jutkáé keskenyebb derékbősséggel.

Hét körül cseng a telefon. A mama veszi fel.

Megdöbben. Szó nélkül leteszi.

Most mit csináljon? Mennyi egy ember tűrőképessége? Hogyan mondja el ennek a lánynak, hogy otthon sem kell, nem mehet haza?

„Sajnálom, a mai posta hozta az értesítést, miszerint a helyhiány miatti fellebbezésnek nem lett foganatja: a leányzó nem lesz főiskolás az idén, és mivel ő választotta ezt az utat, hát járja végig... én mosom kezeimet...” — hangzott a telefonban az érdeketlen hang.

Nem. Ezt nem közli Jutkával. Most nem. Idő kell.

Van még egy éjszaka a megfontolásra. Ha másképp nem megy, Jutka itt marad, és ha Zoltánnak végleges az elhatározása, hát ő megy el. Ezt a szerencsétlen nem teheti ki az utcára.

— Ki volt az?

— A barátnőm, vett a piacon házi tojást, és majd felugrik vele — hazudja. És varrnak tovább.

Nyolc körül kulcs zörren a zárban. Azt hiszik, a családító érkezett.

Hátizsákkal a vállán az ajtóban Zoltán. Mögötte újdonsült barátnője. Szőke.

A fonák helyzeten Jutka lesz úrrá:

— Szervuszatok, gyertek csak be, én már itt sem vagyok.

Felkapja reklámszatyrait és mire a többiek felocsúdnak, becsapódik mögötte a lifttajtó.

Az építőtáborból egy nappal hamarabb hazaérkező pár elvonul a már megüresedett szobába...

VERSENYFUTÁS

A mama tudja, most nincs idő szidalmakra vagy nevelésre, most Jutkáért kell cselekednie.

Ismét felhívja az édesanyját a szalonban:

— Kérem, haza kell mennie, most azonnal, a lánya elrohant, valószínűleg haza, összejötték a dolgok, most nincs idő magyarázkodni, félek, kárt tesz magában!

— Minimum csak egy óra múlva tudok menni. Két vendégem van még, félkészem, így nem hagyhatom itt őket. Egyedül vagyok már csak, kérem, legyen szíves értesítse az apát!

Az édesapa telefonja nem cseng be. Ha dolgozik, kihúzza.

Zoltán anyja taxit rendel. Emberöltőnek tűnik az a húsz perc, mikorra a taxi előáll. Megadja a címet, a kerület nem jut eszébe, még a pontos házszám sem. Végre egyeztetik a fuvarcél. — Gyorsabban! — sürget. — Asszonyom, nyolcvannal megyek. — Na, végre, ez az a ház. Kiszáll. Fizetni csak felszólításra jut eszébe. — Asszonyom, jól van? — kérdi a taxis. Válasz nincs. Egy-kettő-három emelet, de magasak ezek a régi bérházak. Ez az az ajtó. Rádól a csengőre. Ki az? — hallatszik bentről a nem éppen vendégmarasztaló férfihang. Nyílik az ajtó, és egymással szemben áll a két majdnem nászrokon.

— Jutka? — rebegi Zoltán anyja.

— Elment.

— Hová?

— Ezt magának jobban kell tudnia. Velem évek óta nem közöl semmit. En viszont most közöltem vele, hogy illúziókat kergetett ezzel a művészi ambícióval, no meg a maga fiával is... Egyébként magával vitte a felvételijéről szóló elutasítást és szó nélkül távozott.

— És maga nem tartóztatta? Nem mondta neki, hogy ne menjen bele az éjszakába?

— Bele az éjszakába? Kérem, önnek téves elképzelései vannak. És pontatlanul fogalmaz. Kérem, a lányom már egy évvel ezelőtt belemert. Nagy lány már, legalábbis ő annak tartja magát. Hát kérem, a mai fiatalok önállóak. Fene önállóak. És régi közmondás: ki mint veti ágyát, úgy alusza álmát...

AZ AZ ÉJSZAKA — UTÓLAG ...

„Az egészből az az éjszaka volt a legszörnyűbb... Ültem sokáig a Duna-parton, néztem a vizet. Nem mertem megtenni. Aztán hirtelen csak hopp, és már le is nyeltem azt a rakás gyógyszert. Mindenféle volt, vegyese... Vagy tíz percig néztem még a vizet, aztán hirtelen vigyorogni kezdtem minden, és többre már nem emlékszem... Ne is beszéljünk róla. Nagyon szegényem. Arra volt csak jó, hogy egész életemre megtanuljam: nem érdemes csinálni, mert nem old meg semmit. És eggyel több, amit soha nem lehet elfelejteni. A gumicső, a doktornő kiabálása, a hordágy, az idegen arcok, a megalázás maradandó emlékfoltok. Fekszem a priccsem, hajnal van, fázom, a kórtéremben legalább huszonötven vagyunk, nyöszörgő, artikulálatlan hangok mindenütt, és felettem, majdnem rajtam egy szakállas férfi az ingemet gombolgatja. Sokáig nem tudtam, valóság vagy álom, és mikor tudatosodott bennem az élet, hát ordítottam, eszelősen. Az elmeápoló megpofozott, de legalább lelépet. Bejött az ügyeletes, kérdezte, miért dilizek, de válaszolni már nem tudtam, ismét filmszakadás történt nálam. Dél körül tértem ismét magamhoz, kirángattak az ágyból, sétálnom kellett, állva aludtam. Este megjött anyám, Zoltán és a mama. Még aznap este áthozták ide a szanatóriumba. Két hete vagyok itt. Gyönyörű az idei ősz. Sokat sétálok. Sőt mondjak mást?

Itt pihenni lehet. Kipihenni mondjuk egy élet fáradalmát. De mit keresek én itt?

Összejötték a dolgok. Egyszerre. És nem volt mibe kapaszkodnom.

Ha jönnek anyámék, látom rajtuk a szemrehányást: hírbe hoztam őket, kicsoda szegény, az ő lányuk a pszichiátrián. Nem értem jönnök, hanem a közvéleményért. Apám néma pillantása mögött érzem, ha infarktust kap, én okoztam. Anyám miattam veszteli el a vendégeit. Az őcsém előtt szegyéllnek, nem engedték be hozzám.

Zoltán feljár, de kértem, többet ne jöjjön. Ezzel a kegyelemszerelémmel legalább ne alazzon meg. Meg különben is, elszakadt bennem a szerelem. Iránta végérvényesen. A mama fia hibáit akarja levelezni. Meg talán, hogy most már családtagként nem jövök számításba, valóban aggodik értem. De valahogy olyan fonák ez az egész.

A művezetőm bejött. Fogta a kezem, nézett és egy szóval nem kérdezte a miert. Csak annyit mondott: kitartás, kislány, lesz ez még másképp is, egészen másképp. És biztatóan rám kacscintott. »Ha valaki olyan tehetségesen formáz, mint maga, az nem lehet elveszett ember. Harminc éve vagyok a szakmában, nem kenyerem a beszéd, sem a nagy szó, de ha azt csinálja az ember, amit szeret, az mindennél többet ér...«

A gyógyszert, amit kapok, beveszem. Ettől alszom, van úgy, hogy egész nap. És mikor felébredek, nem oldódik meg semmi, legfeljebb csak eltelt egy nap. A pszichoterápia érdekes dolog, de nem erősít meg. Hallgatjuk a zenét, és mikor azt kérdezi tőlem a pszichológus, mi jut eszembe zene közben, bizony, nem mondom neki semmit. Tudom, azt várják tőlem, hogy ilyenkor lazítsak, de nekem gombnyomásra nem megy. Tudom, magamon csak magam segíthetek. Az önismeret módszereire megtaníthatnak, az jó dolog, de a mankóimat nekem kell megtalálnom.

Itt most mindenki a Popper könyvét: A belső utakat olvassa. Belenéztem én is. De most nem kell. Végigjártam mostanában látástól vakulásig a saját útjaimat. Most nem szöveg kell. Úgy érzem, a mesternek van igaza: az ember mankója a munka...

Ha kiengednek, szabad időmben lemegyek a Kunságba. Ott irtó klasszul formálható az anyag. Hallottál a Miska-kancsóról? Karcagon csinálja az öreg Kántor Sanyi bácsi, a fazekas. Írtam neki. Bedobnád?”

BALLA ANNA

